

Nyt om miljø & udvikling

92-gruppen er et samarbejde mellem 20 danske miljø- og udviklingsorganisationer. 92-gruppens organisationer arbejder aktivt med opfølgningen af Verdenstopmødet om Bæredygtig Udvikling i Johannesburg 2002 og andre sager vedrørende internationalt miljø og udvikling.

92-gruppen

c/o Danmarks Naturfredningsforening

Madsnedøgade 20

2100 København Ø

T 39 17 40 32

F 39 17 41 41

E 92-gruppen@dn.dk

INDHOLD – NR. 15 – D. 08. 10. 2003

STATSLEDERE LOBBYER MOD EU'S KEMILOVGIVNING 1

VIL REGERINGEN HAVE RÅD OM ULANDSBISTANDEN? 2

GOD VILJE I METERMÅL 3

KLIMA: DANMARK TRÆKKER EU MED NED I SØLET 4

UDDANNELSE GØR EN FORSKEL 5

SUKKER: KOMMISSIONEN TURDE IKKE FORESLÅ REFORM 6

KONTROVERSIELT UDSPIL VIL STYRKE VERDENS FATTIGSTE BØNDER 7

ARRANGEMENTER 7

REDAKTION 8

Statsledere lobbyer mod EU's kemilovgivning

Af Sidsel Dyekjær, Det Økologiske Råd

EU er i gang med en proces, der skal munde ud i en ny og bedre lovgivning for skadelige kemiske stoffer. Der er behov for en radikal omstrukturering af den nuværende kemikaliepolitik, som er utilstrækkelig til at beskytte mennesker og miljø. Den ny lovgivning vil bl.a. indebære, at kemiske stoffer skal registreres, før de kommer på markedet, samt at brugen af visse særligt skadelige stoffer skal under myndighedernes autorisation.

Der er dog stærke kræfter imod den nye lovgivning. Det første udkast til lovgivning blev fremlagt i maj 2003 og kom straks under kraftig beskyldning fra den kemiske industri. Den kraftige lobbyisme har nu båret frugt. I slutningen af september blev et revideret og langt mindre ambitiøst lovforslag lækket fra Kommissionen.

Industriens succesfulde lobbyisme skyldes i høj grad dens magtfulde allierede. USA's udenrigsminister Colin Powell advarede i april Kommissionen mod at indføre ny kemikalie Lovgivning. Andre medlemmer af Præsident Bush' administration har også advaret mod de europæiske planer. Desuden har Englands premierminister Tony Blair, Tysklands forbundskansler Gerhard Schröder og Frankrigs præsident Jacques Chirac for nyligt adva-

"Det første udkast til lovgivning [...] kom straks under kraftig beskyldning fra den kemiske industri."

"I [...] september blev et revideret og langt mindre ambitiøst lovforslag lækket fra Kommissionen."

"Industriens succesfulde lobbyisme skyldes i høj grad

*dens magtfulde
allierede."*

"Brugen af skadelige kemiske stoffer tillades, selv i de tilfælde hvor der findes bedre og mindre skadelige alternativer."

ret mod at "stille unødvendige krav til den kemiske industri".

I det nye lovudkast får industrien bl.a. nye vidtgående beføjelser til at holde oplysninger om kemiske stoffer fortrolige. Brugen af skadelige kemiske stoffer tillades, selv i de tilfælde hvor der findes bedre og mindre skadelige alternativer. Herudover mangler der kontrol med skadelige stoffer i forbrugerprodukter, og Kommissionen har slækket på datakravene til stoffer, der produceres i mængder under 10 ton pr. år, hvilket svarer til to tredjedele af alle stoffer på markedet.

De grønne organisationer og forbrugerorganisationerne raser over lempelserne, mens industrien stadig mener, den bliver pålagt for store byrder. Når Kommissionen har fundet balancen og fremlægger sit endelige lovforslag, skal det igennem Europa-Parlamentet og Ministerrådet. Det betyder, at den nye lovgivning tidligst kan træde i kraft i år 2006.

Vil regeringen have råd om ulandsbistanden?

Af Bent Nicolajsen, Mellemløst Samvirke

"Det, der er godt er ikke nyt og det, der er nyt er ikke godt". Sådan kan regeringens bistandsstrategi "En verden til forskel" i korthed beskrives.

Rådet for Internationalt Udviklings samarbejde er et af de råd og nævn, som findes endnu. Per Stig Møller tilhører ikke den del af regeringen, som er mest døv på det øre, som vender mod eksperter og smagsdommere. Og de danske NGO'er og andre folk fra ulandsmiljøet må forventes at være i stand til at tænke i helheder og trække de store linier op.

"et meget skidt signal, at koblingen mellem væksten i vores egen velstand og ulandsbistanden nu er afmonteret."

Med andre ord: Alle forudsætninger for en åben og konstruktiv dialog burde have været til stede, da "U-landsrådet" d. 6. oktober trådte sammen med Per Stig Møller for at diskutere den nye bistandsstrategi, "En verden til forskel".

"regeringen [forekommer] at være meget forhippet på, at ulandsbistanden partout skal spændes for

Jeg mener, at regeringens ulandspolitik særligt må kritiseres på to felter. For det første er det et meget skidt signal, at koblingen mellem væksten i vores egen velstand og ulandsbistanden nu er afmonteret. For det andet forekommer regeringen at være meget forhippet på, at ulandsbistanden partout skal spændes for terrorbekæmpelsens vogn. Og det på trods af, at det primært er al muligt andet end fattigdomsorienteret ulandsbistand, som kan bremse terrorismen.

terrorbekæmpelses vogn."

"Vi blev [...] bekræftet i den fornemmelse [...]: Regeringen vil nødig have råd om ulandsbistanden."

Disse og andre kritiske bemærkninger faldt stort set på sten- grund hos ministeren. Vi blev derfor bekræftet i den fornemmel- se, som vi fik, da embedsmændene i ly af mørket sad og sysle- de med "En verden til forskel": Regeringen vil nødig have råd om ulandsbistanden.

Som antydet var det ikke udelukkende udenrigsministeren, som stod i vejen for en konstruktiv dialog. Ulandsorganisationerne har bestemt også en rem af huden. Vi skal alle blive bedre til at blande os i debatten om de store linier i Danmarks rolle i ver- den. Hvis vi er mest engagerede i debatten, når den handler om vores egne budgetter, risikerer vi at bekræfte de mange i virke- ligheden helt urimelige fordomme om "godhedsindustrien".

God vilje i metermål

Af Bent Nicolajsen, Mellemløst Samvirke

Udenrigsministeriet og UNDP har iværksat en oplysningskam- pagne om verdens største nytårsforsæt. Verdens regeringer og FN vil halvere fattigdommen i verden inden 2015. Halveringen af fattigdommen er det ene af de otte mål, som verdens stats- og regeringsledere satte sig på et topmøde i New York i 2000. De øvrige mål handler om uddannelse, ligestilling, sundhed for børn og mødre, bekæmpelse af AIDS og malaria samt miljøbe- skyttelse og bæredygtig udvikling.

"Der regnes, tælles og måles altså ud- vikling over hele verden – men især i Syd."

"også et ottende mål, som indebæ- rer, at den rige verden må på ba- nen."

"Donorlandene i OECD bør aftale fælles indikatorer, så de rige lande landes indsats også kan sammenlignes og måles."

FN vil i de kommende år holde øje med, hvordan det går med at opfylde målene – både på verdensplan og i de enkelte lande. Til det brug er der opstillet indikatorer, så man måler på de samme ting rundt om i verden.

I 2004 forventes næsten alle udviklingslande at have udarbejdet deres første statusrapport. Der regnes, tælles og måles altså udvikling over hele verden – men især i Syd.

Udover de nævnte syv mål, som i høj grad forpligter regerin- gerne i udviklingslandene, er der også et ottende mål, som in- debærer, at den rige verden må på banen. Mål 8 handler om at opbygge et globalt partnerskab for udvikling. Dette mål er der indtil nu ikke rapporteret noget videre på.

Danmark har nu som det første land i verden udsendt en rap- port på dette mål 8. Det er et godt initiativ, at regeringen vil skabe opmærksomhed om 2015-målene, og det et eksempel til efterfølgelse for andre rige lande. Men det er ærgerligt, at den første danske rapportering er en fristil. Når Danmark laver sin næste rapport kunne det være en rigtig god idé at inkludere nogle flere tal og håndfaste indikatorer.

UNDP og Verdensbanken har lavet et forslag til indikatorer – også for mål 8. Det er besynderligt, at Udenrigsministeriet ikke har brugt dem.

Donorlandene i OECD bør aftale fælles indikatorer, så de rige lande landes indsats også kan sammenlignes og måles. Danmark vil kunne stå distancen på mange områder. Men det vil naturligvis også fremgå, at mens samtlige andre donorer planlægger at øge bistanden i de kommende år, falder den danske bistand.

Den danske 2015-kampagne kan findes på www.2015.dk. Regeringens første mål 8 rapport på www.um.dk/danida/2015/res/Danmarks_maal8_rapport.doc og de internationale indikatorer på www.undp.org/mdg/goalsandindicators.html

Klima: Danmark trækker EU med ned i sølet

Af Tarjei Haaland, Greenpeace

Greenpeace er modstander af EU-Kommissionens direktivforslag, som vil tillade virksomhederne omfattet af EU's kvotedirektiv fra 2008 – selv med et muligt loft - at anvende kreditter fra JI- og CDM-projekter (med undtagelse af skovprojekter) til opfyldelse af deres forpligtelser under EU's kvotedirektiv.

"Greenpeace er lodret uenig med regeringens holdning"

På denne baggrund er det langt fra overraskende, at Greenpeace er lodret uenig med regeringens holdning, som udover at støtte forslaget overordnede formål indebærer,

- "at Danmark vil arbejde for, at der ikke lægges en kvantitativ begrænsning på anvendelsen af fleksible mekanismer inden for kvotedirektivet" – med andre ord nej til et loft.
- "at medlemsstaterne sikres passende frihedsgrader i valget af typer projekter, de vil omveksle til EU-kvoter" - altså ja til sinksprojekter.
- "at medlemsstaterne sikres passende frihedsgrader i valg af deres statslige planer for brug af Kyoto-mekanismerne" og støtte til "at international kvotehandel inddrages under direktivets formål" – altså ja til også at inddrage køb af "varm luft".

"Regeringen [...] er imod enhver kvantitativ og kvalitativ begrænsning [...] af medlemsstaternes brug af Kyoto-mekanismerne."

Hermed fuldbyrdes afsløringen af, at regeringen - i modsætning til EU-Kommissionen - er imod enhver kvantitativ og kvalitativ begrænsning af både de kvote-belagte virksomheders og medlemsstaternes brug af Kyoto-mekanismerne.

Med de kvotebelagte virksomheders ubegrænsede mulighed for brug af kreditter fra CDM- og JI-projekter uden for EU – som

"det samlede resultat kan [...] blive, at CO2-udslippet i EU i 2012 bliver betydeligt højere end i 1990 til trods for [...] EU's Kyoto-mål om 8% reduktion"

regeringen ønsker - og yderligere statslige kvote-køb uden for EU, kan det samlede resultat meget vel blive, at CO2-udslippet i EU i 2012 bliver betydeligt højere end i 1990 til trods for, at EU's Kyoto-mål om 8% reduktion hovedsageligt skulle have været indfriet ved reduktioner *inden for* EU.

Den "danske holdning" er derfor i direkte strid med Kyoto-protokollens klare understregning af, at brug af emissionshandel og projektkvoter til opfyldelse af landenes - og EU's - reduktionsforpligtelser kun må være et supplement til hjemlige reduktioner.

En ting er, at regeringen med sin klimastrategi har gjort Danmark til et af verdens klimapolitisk mest bagstræberiske lande. Endnu værre er det, at Danmark nu er i gang med at trække hele EU ned på samme niveau.

Uddannelse gør en forskel

Af John Nordbo, 92-gruppen

I den årsrapport fra FN's befolkningsfond (UNFPA), som udkommer i dag, fokuseres på unges sundhed og rettigheder. I dag er næsten halvdelen af Jordens befolkning under 25 år.

At få mange børn er ofte forbundet med tidligt ægteskab, og i en række lande er det fortsat mere reglen end undtagelsen, at kvinder er blevet gift før deres 18 års fødselsdag. Det gælder eksempelvis for 76% af kvinderne i Niger og 50% af de indiske kvinder.

"FN forudser, at der vil bo 8,9 milliarder mennesker på Jorden i 2050"

På lidt længere sigt har det store konsekvenser at modvirke tidligt ægteskab og mange børn. FN forudser, at der vil bo 8,9 milliarder mennesker på Jorden i 2050, men hvis kvinder i gennemsnit får ½ barn mere, end FN for tiden anser for mest sandsynligt, så vil der være 10,6 milliarder flere mennesker.

"Uddannelse og adgang til prævention er nøglen til at undgå dette, men det halter med at skaffe midlerne til disse formål."

Uddannelse og adgang til prævention er nøglen til at undgå dette, men det halter med at skaffe midlerne til disse formål. For tiden bidrager de rige lande med 44% af de midler til at begrænse befolkningstilvæksten, som de lovede på FN's befolkningskonference i 1994. Ulandene, som selv skulle bidrage med dobbelt så mange midler som de rige lande, bruger 63% af det beløb, man lovede.

Rapporten handler også om konsekvenserne af AIDS. Et af de mange problemer er stigningen i antallet af forældreløse børn. I dag er mere end 15% af børn under 15 år forældreløse i 10 lande i det sydlige og mellemste Afrika.

"Vi ved, hvad der virker, og vi ved hvad der behøves. Hvis der ikke handles nu taber vi en hel generation på gulvet," sagde William B. Ryan, da rapporten i dag blev præsenteret i København. Danmark har øget sit bidrag til UNFPA fra 170 til 180 millioner kroner årligt.

Sukker: Kommissionen turde ikke foreslå reform

Af John Nordbo, 92-gruppen

"Der er fortsat tale om et meget planøkonomisk system med garanterede priser, produktionskvoter og høje toldsatsler"

EU's sukkerordning har hidtil ikke været omfattet af forsøgene på at reformere den fælles landbrugspolitik. Der er fortsat tale om et meget planøkonomisk system med garanterede priser, produktionskvoter og høje toldsatsler, som gør EU til storekøber af sukker, selv om sukker kan produceres meget billigere andre steder i verden. Derfor var der en vis spænding knyttet til offentliggørelse af EU-Kommissionens forslag til reform af EU's sukkerordning i slutningen af september.

"en konsekvensvurdering, som blev offentliggjort samtidig, fremgår det, at kun en liberalisering vil ændre markant på EU's sukkerforsyning."

Kommissionen valgte imidlertid *ikke* at fremlægge et konkret forslag. I stedet præsenteredes tre mulige modeller for fremtidens sukkerordning: 1. Den nuværende ordning forlænges efter 2006. 2. Nedsættelse af garanti-priserne på sukker kombineret med øget betaling pr. landbrugsbedrift. 3. Fuldstændig liberalisering, dog eventuelt kombineret med indkomststøtte til EU's producenter.

Af en konsekvensvurdering, som blev offentliggjort samtidig, fremgår det, at kun en liberalisering vil ændre markant på EU's sukkerforsyning. Det forventes, at EU's sukkerproduktion vil falde til en tredjedel af det nuværende niveau. Forsyningen er dog ikke truet. Den vil blive overtaget af Brasilien og andre konkurrencedygtige lande. Priserne vil falde til gavn for de europæiske forbrugere og sukkerforbrugende industrier, men der vil være risiko for større prisudsving. Kommissionen vurderer, at der vil være alvorlige negative følger i EU's landdistrikter, ligesom en række ulande med særlige aftaler om eksport af sukker til EU vil blive ramt.

Et flertal uden om Venstre og konservative har pålagt regeringen at arbejde for en fuld liberalisering af EU's sukkerpolitik i løbet af 5 år.

Kontroversielt udspil vil styrke verdens fattigste bønder

Af John Nordbo, 92-gruppen

Handel er en hovedvej til udvikling for verdens millioner af fattige landmænd. Desværre er langt de fleste af dem slet ikke i nærheden af vejen. Det fastslår fem, førende danske eksperter i rapporten "Frihandel er ikke nok – en ny vision for verdens fattige landmænd," der udkom i dag og findes på www.ms.dk.

"ikke alene nødvendigt at få aftrappet told og landbrugsstøtte, fastslår rapporten. Andre former for protektionisme anretter også stor skade."

Forfatterne foreslår en række konkrete initiativer, der tilsammen vil gøre en forskel. Det er ikke alene nødvendigt at få aftrappet told og landbrugsstøtte, fastslår rapporten. Andre former for protektionisme anretter også stor skade. Der er bl.a. en række eksempler på, at hensynet til forbrugernes sundhed overdrives på bekostning af de fattigste bønder.

"Forfatterne gør også op med private firmaers ret til at tage patent på plantegener og sorter i verdens fattige lande."

Forfatterne gør også op med private firmaers ret til at tage patent på plantegener og sorter i verdens fattige lande. Her skal landmændene i stedet have fri adgang til den mest moderne viden, foreslår de. De opfordrer også til at gøre mere brug af genteknologien og fokusere forskningen på højere udbytter.

Ifølge rapporten bliver de rige lande nødt til at bruge mange flere penge på bistand til landbrugsudvikling i verdens fattige lande. De fattige regeringer går heller ikke ram forbi. Hvis de vil have foden indenfor på verdensmarkedet, er de nødt til at give deres landmænd indflydelse og retfærdige spilleregler. Det er for eksempel mange steder afgørende, at ulandene selv øger landbrugsforskningen og styrker kvindernes ejendomsret til jord.

ARRANGEMENTER

Energi- og klimapolitik i EU og Danmark

Tirsdag den 21. oktober kl. 13 - 17

Landstingssalen, Christiansborg

Programmet kan ses på: www.ecocouncil.dk. Tilmelding på 33 15 09 77 eller info@ecocouncil.dk senest den 17.10 kl. 15.00 af hensyn til adgang til Christiansborg.

Konferencen arrangeres af Det Økologiske Råd, Europas Miljø og EnergiDebat i forening.

Offentligt møde om regeringskonferencen og miljøet

Tirsdag d. 11. november kl. 14.30 - 17

"Trekanten", Københavns kommunes Miljøkontrol, Kalvebod Brygge 45

Oplæg samt politikerpanel. Se program på www.ecocouncil.dk.
Tilmelding på 33 15 09 77 eller info@ecocouncil.dk. Pris: 200 kr
for institutioner, gratis ved personlig deltagelse.
Arrangører: Det Økologiske Råd og Europas Miljø

**Erhvervsliv/NGOers dagsorden for bæredygtighed -
"Business in the 21st Century - Conflicts or Conver-
gence?"**

Mandag den 3. november, 2003, fra kl. 10-17.

Hotel Skt. Petri, København

Arrangementet er Nordic Partnership's årlige Forum, der samler
erhvervsliv, NGO'er og regeringsrepræsentanter fra de Nordiske
lande for at få ny viden og diskutere, hvad der influerer på er-
hvervslivets dagsorden for bæredygtighed.

Se program m.m. på www.nordicpartnership.org.

Spørgsmål og tilmelding rettes til Pernille Risgaard:

p.risgaard@wwf.dk

**Find flere grønne og økologiske arrangementer fra hele
landet på øko-kalenderen på Øko-info - www.eco-info.dk**

REDAKTION

Dette nummer af nyhedsbrevet er redigeret af John Nordbo, 92-
gruppen, Ida Thuesen og Theresa Kjærside, WWF Verdensnatur-
fonden.

Tidligere numre kan ses på www.92grp.dk

Såfremt nyhedsbrevet ønskes afmeldt, sendes mail til

t.kjaerside@wwf.dk.